

Bech, “Merkiavelli” i el futur d’Europa

Dc, 16/01/2013 per Josep Maria Car...

[Minoria creativa](#)

En un hall del CCCB, ple de gom a gom, el prestigiós sociòleg alemany i referent del pensament liberal social europeu, Ulrich Beck, va dissertar sobre el present i el futur d’Europa. Amb la sobrietat i precisió que el caracteritza, va reflexionar sobre la situació actual del continent i, de manera molt especial, sobre la Unió Europea en l’actual context de globalització.

En opinió de Beck, la crisi actual és molt forta, “hem d’evitar l’abisme i la catàstrofe” en una societat on tot és possible i inesperat i on “no sabem cap a on anem”. Per aconseguir evitar el pitjor, el que cal és “anticipar” i, precisament, per fer-ho, proposa el seu concepte de “societat de risc”, perquè en la societat actual, els riscos socials, polítics i econòmics tendeixen cada vegada més a escapar a les institucions polítiques. Aquests riscos i incerteses són els que ens han portat a viure en l’abisme –possibilitat de la caiguda de l’Euro, augments extrems de l’atur, desprotecció de sectors socials–, abisme que s’accentua amb la globalització.

Per Beck, és indispensable evitar l’aparició d’escenaris com els de “l’estat d’excepció” i els “nacionalismes” formulats per Karl Schmitt i reivindica “el principi d’esperança” d’Ernst Bloch –capacitat d’anticipar-se per reconduir la societat, a través de l’acció humana, als millors dels escenaris possibles– i “l’astúcia de la raó” de Hegel –com a capacitat dels humans de superar els paranys que nosaltres mateixos ens posem. L’imperatiu que proposa Beck és molt clar: “cooperar per evitar el fracàs”. La cooperació, a través d’estructures formals o informals –cada vegada més necessàries– per evitar l’abisme, gestionar la complexitat i construir el futur.

En referència a la situació actual de la Unió Europea i del paper d’Alemanya, va criticar el paper de la cancellera Angela Merkel. Merkel, aplicant els principis de Maquiavel, desplega una política “Merkiavelli”, sense prendre posició entre els europeistes i els euroescèptics, amb la vacil·lació com a mètode de coerció al servei de l’estabilitat i el poder alemany. Un poder alemany que és, per sobre de tot, un poder econòmic, assentat en la unificació i l’estabilitat, ben lluny d’aspiracions hegemòniques i de dominació militar del segle passat.

Davant d’aquesta situació, Bech demana un pacte social per Europa i enfortir així la Unió Europea. Una Europa a partir dels estats-nació, sense voler substituir-los, que assegurí més llibertat i cohesió social als europeus. Està convençut que vivim un moment “molt polític”, hem d’evitar que Europa “s’enfonsi” i, per fer-ho, cal apropar la idea de la Unió Europea a la vida quotidiana dels europeus, com a institució significativa per a la seva vida, la seva llibertat i la seva seguretat social. Que la “crisi es converteixi en esperança”. Hi ha marge per actuar.